

"החודש" לכל המשפחה

עלון חשוון תשפ"ד | עלון מספר 11 | קו
החודש 0774017049

עלון החודש
לכל המשפחה
חולק/צופי בבתי כנסת

עורך העלון: אלישמע ציון

חשוון

שמו המקורי של החודש כפי שהוא נקרא בפי חז"ל הוא מרחשוון (אך הוא משמש בהלכות שנות, למשל: דיני גט - ב' אות¹⁰), אך החל מהמאה ה-15¹¹ רבים נהגים לקרוא לחודש בשם המקורי, "חשוון". בכמה כתבי יד אשכנזיים מימי הביניים מופיעה הצורה "שוון"¹².

מקור השם מרחשוון הוא בעירוף המילים האכדי "ורח-שמנ", שפירושו, רח = ירח, חודש; שמנ = שמן¹³. מכיוון שהאזניות ל' ו-מ' הן עיצורים שפתיים, לעיתים קורה שהן מתחלפות זו בזו, וכך נוצרו שני חילופים: "ברוחשמן" שהפך ל"מרחשוון"; האות ו' במלה הראשונה החלפה בשלב כלשהו באות מ, וה-מ' במלה השנייה החלפה באות ו'¹⁴. גם התלמוד מעיד ש"שמות חודשים עלו בידם מבבל"¹⁵.

יש חוקרים המטילים ספק בהבטרה הזו, בין השאר על סמך העובדה כי אף לא אחד מן החודשים האחרים קרוי על שם מספרו הסידורי אלא על שם אליים או תופעות עונתיות¹⁶. בעבר היו חוקרים, כמו אברהם אפשטיין, שקישרו בין השם לאל הפיניקי המוזכר בכתובת אשמן מארת¹⁷. בעילמית נקרא החודש מרקשנט.

ככל הנראה, בעקבות קריאה מוטעית, נקרא החודש ברוב תפוצות ישראל מרחשוון. מה שהביא להתייחסות ל"מר" כאל קידומת, ובסוף הביא להשמטתה. ככל הנראה, חיתוך השם המקורי הוא מרחשוון, וכך הוא נשמר בהגיית יהודי תימן עד ימינו. בביתא ישראל החודש נקרא תשוון.

במהלך השנים נתנו הסברים שונים לתחילית "מר" של שם החודש. היו שהפכו לך ש"מר" היא גם טיפת מים כמו שכתובת "הן גוים מר מרדלי" (ספר ישעיהו, פרק מ', פסוק ט"ו). אחרים כתבו שחודש חשוון הוא בעל טעם מר כי אין בו שום חג או אירוע משמח ואף קרו בו, לפי המסורת, מאורעות מצערם. פרשנות נוספת היא כי הקידומת מר ניתנת לקידומת כבוד לחודש, שכן אין בו תגים כלל¹².

הגיליון מספר 11 | חשוון | 0533715536

מזל טוב

חנוכה

בחודש הבא עלון מורחב לרגל יום הולדת שנה לעלון אז תהיו מוכנים

העלון מוקדש

לרפואת: **סימה בת נוגה/עזריאל בן ציפורה/רפאל בן שושנה/ כל הפצועים במלחמה בתוך כל שאר חולי ישראל לעילוי נשמת: אורי יצחק בן ליאת/מוריס עזיזי בן מרימה/דנה בן שושן / וכל נרצחי מלחת חרבות ברז**

להקדשת העלון

elishama451@gmail.com / 0533715536

שליחת תשובות, בדיחות, סיפורים, קומיקסים, ועוד...
elishama451@gmail.com או קו החודש 0774017049

דפוס ובא לציון
0505500627

ההפצה ועוד
0533715536
צפת תובב"א

"החודש"
לכל המשפחה

תמונה החודש

2. איך הוא קשור לחשוון?
3. באיזה גיל הוא נפטר?
4. לפני כמה שנים הוא נפטר
5. מה היה תפקידו?

תאריך: 10.11.2023
מחיר: 10 ש"ח
מספר: 0533715536
מיקום: 4, אגוז
101, הרצליה טל: 050-101-101
הוצאת

מספר 7 | גליון חשוון תשפ"ד | לפרסום 0533715536

לוח מודעות צפת

זול סוק סוף צפת

למען חיילי צה"ל ותושבי העוטף

המבצע יחסי

בימים קשים אלו קיבלנו החלטה לסייע למען עם ישראל. כל מוצרי הריגור והחייב העוטף ירכיבו במחירי עילית. מה שאנחנו מנסים בפני ביטחוני יבוא. זה מה שביקשנו לעולם. עקב סכסוך ח' ימים נאבים יותר.

מחירים בשבועות הרגילות ובחלקם להנחות סיקוד העוטף

זול סוק ירושלים 74

מסלול: 052-2222-2222 | מסלול: 052-2222-2222 | מסלול: 052-2222-2222

תושבי הצפון, מרגישים לחץ? חרדה?

לאור המצב הביטחוני, מרכז מבט מעוק

סיוע טלפוני לתמיכה רגשית

ע"י מספרים מקצועיים של מרכז מבט

הקו פעיל בימים א'ה' בין השעות 9:00-20:00

מרכז מבט 04-692-3163

החד שלנו לעם ישראל לרגל המצב הפרסום בעלון חינום

קבר רחל

על פי ספר בראשית נקברה רחל בדרך בית לחם: "ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם. ויצב יעקב יעקב מצבה על קברתה הוא מצבת קברת רחל עד היום"^[1], וכן: "ואני בבאי מפדן, מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך, בעוד כברת-ארץ, לבא אפרתה; ואקברה שם בדרך אפרת, הוא בית לחם"^[2]. פסוקים אלו תואמים את המסורת המקובלת לפיה נמצא קבר רחל סמוך לבית לחם, מדרום לירושלים.

לעומת זאת, בספר שמואל א' מסופר שקברה של רחל נמצא בגבול שבת בנימין^[3], שעה שהעיר בית לחם שוכנת בנחלת שבת יהודה ולא בגבול נחלת בנימין.

מקור נוסף המצביע על כך שקבר רחל נמצא בצפונה של ירושלים, הוא הפסוק בספר ירמיהו: "קול ברמה נשמע נהי ככי תמרורים רחל מבכה על בניה"^[4]. רוב מפרשי התנ"ך זיהו את ה"רמה" בפסוק זה, עם הרמה המוזכרת בספר ירמיהו כמקום כינוסם של גולי בבל על ידי נבוכדנצר השני^[5]. התיאור לפיו עוברים בניה של רחל ליד קברה בדרכם לגלות מוזכר במדרש בראשית רבה: "מה ראה אבינו יעקב לקבור את רחל בדרך אפרת. אלא צפה יעקב אבינו שהגליות עתידות לעבור דרך שם, לפיכך קברה שם כדי שתהא מבקשת עליהם רחמים"^[6].

ניסיון ליישב את המקורות המקראיים נעשה כבר במדרש בראשית רבה^[7], וכן שני לפרשנות מלווה בהנמקות בזמננו^[8]. פרשנות אחרת לסתירה בין הפסוקים היא שהמילים: "גבול בנימין בצלצח" אינן מכוונות לנחלת בנימין, אלא למקום בקרבת קבר רחל בשם זה (יש המזהים אותה עם חרבת צליח שבקצה בנימין. כ-2 ק"מ מצפון לקבר רחל). מקום זה, המצוי על כביש דרך חברון, בסמוך לפניה לשכונת הר חומה, היה אתר מקודש לנוצרים ולמוסלמים. יש הרואים במקום זה את מקום פטירתה של רחל (שאינו זהה למקום קבורתה) ומקום הולדת בנימין, והמסורות המקומיות תומכות בכך. לפי זה מתפרש היטב השם 'גבול בנימין' על שם הולדת בנימין, אף שהוא בנחלת יהודה^[9].

"תהילים נגד טילים" תהילים תהילה לעילוי נשמת מוריס בן מרימה

לדוד
תהילים כל שבת
בשעה 15:30 באולם
בית הכנסת קבלה
רחוב ל"א 73 צפת
ובעזרת ה' בזכות
אמירת התהילים
ננצח

ממתקים פרסים ירד כל חודש

שבת
לך לך
בשעה
17:00

ז – הזכרת גשמים ובקשתם

בתקופת החורף אנו מזכירים את הגשם פעמיים בתפילה. בתחילה אנו מזכירים את הגשם כדי לשבח את ה' המוריד אותנו, ואח"כ אנו מבקשים מה' שיברך אותנו בטל ומטר. בברכה השנייה, היא ברכת "מחיה המתים", אנו משבחים "משיב הרוח ומוריד הגשם". ותקנו להזכיר את שבת הגשם בברכת "מחיה המתים", מפני שהגשמים מביאים חיים לעולם. בברכה התשיעית, היא ברכת השנים, אנו מבקשים על הגשם. למנהג ספרדים, כל נוסח ברכת השנים משתנה מהחורף לקיץ, בחורף פותחים ב"ברך עלינו", ואילו בקיץ פותחים ב"ברכנו ה' א-להינו". ולמנהג אשכנזים, נוסח ברכת השנים בקיץ ובחורף שווה, אלא שבחורף אומרים "ותן טל ומטר לברכה" ואילו בקיץ אומרים "ותן ברכה" (לתימנים נוסח שונה, אך הכלל ההלכתי אחד). ואף שגם הזכרת הגשמים וגם בקשת הגשמים נאמרות בחורף, ישנו הבדל ביניהם, שהזכרת גשמים נאמרת בזמן הראוי לגשמים, ואילו בקשת הגשמים נאמרת רק בשעה שאנו רוצים שהגשם יתחיל לרדת. תחילת זמן הזכרת הגשם בשמיני עצרת. ואמנם היה מקום להזכיר את הגשם מתחילת חג הסוכות, שכבר אז מתחיל זמן הגשמים, אלא שהגשם נחשב לסימן קללה בחג הסוכות, שכשהוא יורד אי אפשר לקיים את מצוות הישיבה בסוכה, לפיכך, אין מזכירים אותו בחג הסוכות. וקבעו להתחיל להזכירו בתפילת המוסף של שמיני עצרת, שאז כל הציבור נמצא בבית הכנסת, ויכולים להכריז בפני כולם להתחיל להזכיר את הגשם. אבל לתפילת ערבית לא כולם באים, ולפני תפילת שחרית אי אפשר להכריז, שאין להפסיק בין גאולה לתפילה (ב"י ושו"ע או"ח קיד, א-ב). אבל את תחילת הבקשה על הגשם דחו בחמישה עשר יום, לליל שביעי בחודש מרחשון. וזאת כדי שאחרון עולי הרגל, שבא מנהר פרת, יספיק לחזור לביתו בלא שירד עליו גשם בדרכו (שו"ע קיד, א). ואף אחר החורבן לא נתבטל המנהג, מפני שכל מנהג שמזכיר את הימים הגדולים בהם בית המקדש עמד על מכונו, חביב עלינו מאוד ואיננו רוצים לבטלו. ורק אחר שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, תוכל הסנהדרין להחליט אם לשנות את זמן תחילת שאלת הגשמים, בהתחשב באמצעי התחבורה החדשים. ממשיכים להזכיר גשמים עד יום ראשון של חג הפסח, בשחרית עדיין מזכירים גשמים, ובמוסף כבר מזכירים את הטל. ולגבי בקשת גשמים, מכיוון שהבקשה נאמרת רק בימות החול, ממילא יוצא ששואלים גשמים בפעם האחרונה בתפילת מנחה של ערב חג הפסח.

קו החודש

0774017049

להפצת העלון:

0533715536

העלון מופץ במעט עותקים
לך יש את הזכות שעוד
אנשים יקבלו את העלון